

1. Burlacu, N.; Graur, E.; Morong, A. *Comunicarea managerială*. Chișinău, 2003.
2. Cîndea, D.; Cîndea, R. *Comunicarea managerială*. București: ed. Expert, 1996.
3. Cismaru, D-M. *Comunicarea internă în organizații*. București: Editura Tritonic, 2008.
4. Cojocar, V. *Schimbarea în educație și schimbarea managerială*. Chișinău: Ed. Lumina, 2004.
5. Haineș, R. *Tipuri și tehnici de comunicare în organizații*. București: Ed. Universitară, 2008.
6. Olivesi, St. *Comunicare managerială*. București: Editura Tritonic, 2005.
7. Pereteatcu, M. *Managementul comunicării*. Suport de curs, Bălți: 2019
8. Stephane, O. *Comunicarea managerială*. București: Editura Tritonic, 2006.
9. Voicu, M.; Rusu, C. *A.B.C.-ul comunicării manageriale*. Brăila: Ed. Danubius, 1998

CZU:37.015.3+159.922.7

RELAȚIA PROFESOR-ELEV, FACTOR-CHEIE ÎN REUȘITA ȘCOLARĂ

ALDEA Iuliana,

ȘTEFAN Bogdan Tudor,

Școala Gimnazială „Ovid Densusianu” , loc. Făgăraș, România

Rezumat. *Unul dintre factorii care determină succesul școlar este relația dintre profesor și elev. Eficiența actului educațional se bazează pe raporturile care se stabilesc între cei doi participanți, pe tipul de interacțiune, pe modul în care profesorul relaționează cu aceștia. În relația cu elevul, profesorul este responsabil de educația pe care o oferă, de atenția pe care o acordă fiecăruia, de capacitatea de a căuta răspunsuri/soluții pentru ca această relație să fie benefică pentru ei.*

Cuvinte-cheie: *relație, elev, profesor, strategii, interacțiune*

Abstract. *One of the factors that determines school success is the relationship between the teacher and student. The efficiency of the educational act is based on the relationships that are established between the two participants, on the type of interaction, on the way in which the teacher relates to them. In the relationship with the student, the teacher is responsible for the education he offers, for the attention he gives to everyone, for the ability to look for answers / solutions so that this relationship is beneficial for them.*

Keywords: *relationship, student, teacher, strategies, interaction*

Introducere

Termenul *RELĂȚIE* are ca sens propriu de bază semnificația de legătură, conexiune, raport între lucruri, fapte, idei, procese sau între însușirile acestora.

Relația profesor-elev este una dintre problemele de interes major ale învățământului contemporan, fiind considerată o relație complexă care implică pe lângă o comunicare permanentă și alți factori. Actul educativ este un act ce ține de sfera relațiilor interpersonale având o pondere

considerabilă în formarea personalității elevilor, de aceea calitatea acestuia influențează și calitatea vieții celui educat.

Optimizarea procesului de învățământ se realizează prin organizarea adecvată a activității didactice, a modului în care se manageriază colectivul de elevi, printr-o comunicare eficientă între cadrul didactic și elevi.

Metode și strategii

O relație eficientă a profesorului cu elevii favorizează succesul școlar. Elevii, de diferite vârste și experiențe observă încă de la primele interacțiuni cu profesorul că acesta este receptiv la nevoile și interesele lor și astfel ei devin mai motivați și mai angajați în procesul instructiv-educativ. Dar cum poate profesorul stabili relații pozitive cu elevii? Mai întâi, profesorul trebuie să aibă o atitudine de amabilitate față de elevi. Rezultatele la învățătură se îmbunătățesc dacă profesorul acordă sprijin elevilor, este atent la nevoile și interesele lor, le asigură un mediu plăcut și sigur pentru învățare, îi încurajează și îi apreciază pentru efortul depus. Această atitudine încurajează și creativitatea elevilor, și chiar autonomia lor. În plus, o legătură pozitivă cu profesorul îi va influența și în stabilirea de relații pozitive și cu cei din jurul lor. De aceste relații pozitive vor beneficia mai ales elevii vulnerabili, marginalizați din punct de vedere social, economic care au probleme la învățătură. Elevii au tendința de a fi receptivi față de profesorii care îi percep ca indivizi distincți. O relație optimă între profesor și elevi este determinată de o motivație comună, de scopuri ale învățării comune, dar și de educația informală, în afara orelor de curs. Dar care ar fi modelul de comunicare care ar facilita această legătură eficientă dintre profesor și elevi?

Utilizarea unor strategii de comunicare eficientă influențează legătura dintre profesor și elevi. Profesorul este apreciat dacă îi ascultă pe elevi, le captează atenția și le atribuie elevilor responsabilități. Interacțiunile verbale au ca scop obținerea și furnizarea de informații, de cunoștințe. Acest proces de comunicare este unul particular, bazat pe activități de învățare în care elevii sunt implicați, fie individual, fie în lucrul pe grupe. Profesorul stabilește astfel reguli prin care elevii sunt implicați în învățare, ei sunt încurajați să răspundă și să ofere feedback profesorului. În acest mod, clasa devine un mediu interactiv, opus tipului de predare clasic, frontal. Organizarea clasei este o procedură strâns legată de parcurgerea în procesul de învățare a trei etape: a explica, a exersa și a fixa competențele vizate în programa școlară. Astfel, în organizarea clasei, profesorul ține cont de trei faze: preactivă, interactivă și postactivă. În prima etapă, profesorul stabilește procedurile de control și de coordonare a secvențelor de învățare.

Interacțiunile profesor-elevi sunt bazate pe comunicarea pedagogică. Legătura cu elevii se stabilește și din punct de vedere emoțional, profesorul pune accentul și pe gesturi, pe postură, pe intensitatea și timbrul verbal, pe debitul vorbirii, pe lângă conținutul cognitiv și dimensiunea informativă a mesajului. Mesajul este transmis cu intenția de a-i face pe elevi să reacționeze.

Comunicarea cu elevii este eficientă dacă profesorul este expresiv în vorbire, surâde adesea, manifestă deschidere chiar și prin postură, stabilește un contact vizual cu elevii, afișează expresii faciale variate, folosește un vocabular viu, acceptă imediat și cu entuziasm ideile elevilor. De asemenea, profesorul organizează clasa, favorizând interacțiunea dintre el și elevi, dar și cea dintre elevi.

În funcție de întrebările pe care le adresează elevilor, profesorul stabilește nivelul intelectual al interacțiunii profesor-elevi. În cazul apariției unor probleme de comportament, un profesor experimentat va recurge la semnale non-verbale, ca gesturi care dezabrobă acest comportament, stabilește un contact vizual cu elevii care deranjează ora. Profesorul va găsi mijloace în comunicare prin care să nu distrugă dinamica activităților de învățare. O interacțiune verbală eficientă cu elevii indisciplinați va fi realizată de profesor în mod individual, fără prezența celorlalți elevi.

Abilitatea profesorului de a capta și de a menține atenția elevilor, anumite tehnici de a-i menține pe elevi implicați în diverse activități de învățare, dar și încurajările adresate elevilor pentru continuarea sarcinilor de învățare și aprecierea rezultatelor obținute de elevi pot preveni comportamentele inadecvate ale elevilor. Vigilența profesorului este asociată cu necesitatea obținerii de rezultate bune de către elevi. Intervalul de timp de tranziție de la o activitate de învățare la alta trebuie să fie scurt, iar activitățile de învățare trebuie să fie gândite ordonat, după principiul gradării dificultăților. Un profesor activ va indica în cadrul fiecărei activități cerințe clare pentru rezolvarea sarcinilor de către elevi, va face apel la ordine, la concentrarea atenției și va evalua fiecare activitate a elevilor, va remedia rezultatele elevilor și îi va motiva să se implice permanent în învățare. Aceste strategii trebuie să fie însoțite de un contact vizual cu elevii, de deplasări frecvente de la un grup la altul pentru a ghida activitatea elevilor și pentru a avea intervenții rapide în cazul comportamentelor inadecvate. Laudele, încurajările adresate elevilor au un efect pozitiv atât asupra învățării, cât și asupra comportamentului elevilor. Felicitările, aprecierile pot fi acordate elevilor sub formă de recompense simbolice (buline, steluțe etc.), mai ales la ciclul primar. Pentru elevii din ciclul gimnazial, aceste aprecieri sunt eficiente dacă sunt adresate sub formă de comentarii scrise, informative și precise despre efortul depus de elevi. În acest mod, profesorul contribuie la întărirea stimei de sine la elevi. Dar, felicitările prea multe pot fi inoportune și pot afecta învățarea. Aceste aprecieri sunt eficiente dacă sunt emise de profesor după ce elevii și-au îndeplinit corect sarcinile din cadrul activităților de învățare.

Prin anumite mecanisme, profesorii pot dezvolta abilitățile prosoziale și cognitive ale elevilor. Aceste intervenții pot fi definite sub formă de acțiuni educative:

1. *A ajuta* - profesorii le oferă elevilor informații, le formează și le dezvoltă competențe, le furnizează fișe de lucru, materiale necesare pentru învățare, îi ajută pe elevi în realizarea

sarcinilor, favorizează colaborarea între elevi, implicându-i în echipe de lucru, în proiecte, îi ajută pe elevi să se adapteze cerințelor școlare.

2. *A asigura o stare de bine* – profesorii asigură elevilor confortul fizic, psihic, oferă confort verbal prin încurajări, îi stimulează pe elevi să pună întrebări, îi sprijină prin învățarea de strategii pentru controlul fricii, al emoțiilor, al stresului, îi încurajează pe elevi să-și exprime emoțiile, punctele de vedere.
3. *A încuraja* – profesorii îi stimulează pe elevi să se perfecționeze în rezolvarea sarcinilor, le apreciază progresul și rezultatele obținute.
4. *A oferi un feedback pozitiv* – profesorii le explică elevilor strategii de autoperfecționare, comunică eficient cu familia și îi încurajează și pe părinți sau pe tutori să adopte strategii care ar putea îmbunătăți rezultatele școlare (de exemplu, consilierea familiei pentru adoptarea unui program de învățare, de relaxare).
5. *A proteja* – profesorii, în mediul școlar asigură elevilor integritatea fizică, mentală, prin prevenția și stoparea conflictelor, dar și prin elaborarea unui plan în materie de securitate, de salubritate atât la școală, cât și în cazul deplasărilor de la școală.
6. *A coopera* – profesorii le propun elevilor diverse activități, comunică cu ei, îi observă, îi ascultă în mod activ și îi ghidează în rezolvarea de noi sarcini în învățare, îi îndeamnă să analizeze efectele influențelor sociale, le prezintă modele pozitive și favorizează adoptarea de atitudini deschise față de ceilalți.
7. *A implica* – profesorii îi implică pe elevi în activități sportive, în diverse interacțiuni sociale, civice, în proiecte de asigurare a unui stil de viață sănătos (alimentație sănătoasă, programe anti-fumat).

Aceste acțiuni educative se combină cu strategii de formare și dezvoltare de competențe la elevi prin diverse metode pedagogice puse în practică de fiecare profesor și prin utilizarea resurselor materiale și sociale îmbunătățind astfel relațiile dintre profesori și elevi. Comportamentul prosocial asigură sănătatea și securitatea elevilor, le creează elevilor un sentiment de siguranță fizică și emoțională, un sentiment de apartenență, de autonomie și de asumare a responsabilității.

Din experiența personală, pot afirma că reușita unei relații bune cu elevii depinde foarte mult de conștientizarea misiunii pe care tu o ai, de faptul că ești responsabil din punct de vedere moral de educația pe care o oferi. În permanență trebuie să fii atent la nevoile elevilor, să fii creativ pentru a-i atrage spre disciplina predată, să fii o fire dinamică și să-ți adaptezi metodele de predare la nivelul lor de înțelegere și să le modernizezi. Am constatat că foarte mulți elevi apreciază profesorii care acceptă un feedback din partea lor, care știu să-i aprecieze la adevărata lor valoare și care empatizează cu aceștia. Rezultatul modului nostru de a interacționa cu elevii depinde numai de noi.

Concluzie

În concluzie, relația profesor-elevi este influențată de gradul de creativitate pedagogică a cadrului didactic, care găsește cele mai bune soluții de comunicare cu elevii în funcție de realitatea întâlnită în mediul școlar. Prin strategiile cadrului didactic de a colabora cu elevii, relația profesor-elevi devine bazată pe încredere reciprocă, iar cadrul didactic reușește să personalizeze această legătură cu elevii. În acest mod, profesorul își pune amprenta pe evoluția fiecărui elev.

Bibliografie

1. Bressoux, P. Les stratégies de l'enseignant en situation d'interaction, 2002, 223 p,
2. https://www.researchgate.net/publication/36380789_
3. Pânișoară, I.-O. Profesorul de succes: 59 de principii de pedagogie practică, Ediția a II-a, București, Polirom, 2015, 248 p.
4. Myers, G- G. Making Prosocial Behavior Contagious, Simple Steps for encouraging classroom behavior that benefits everyone, Edutopia, 2019
5. Wentzel, K. Comportement prosocial et scolarisation, Département de développement humain et méthodologi quantitative, Université de Maryland à Collège Park, U.S., 2015
6. <https://dexonline.ro/>

CZU:159.942+159.922.6

INTELIGENȚA EMOȚIONALĂ A TINERILOR ȘI ADULȚILOR

ANTOCI Diana, dr., conf. univ.,
Catedra Psihopedagogie și Educație Preșcolară,
Universitatea de Stat din Tiraspol, Republica Moldova

RUSU Rodica, studenta ciclului I,
specialitatea Pedagogie în Învățământul Primar și Psihopedagogie, Universitatea de Stat din
Tiraspol, Republica Moldova

Rezumat. *Articolul dat este dedicat studiului teoretic și experimental al inteligenței emoționale a tinerilor și adulților. În urma studiului analitico-sintetic au fost valorificate diverse poziții științifice în vederea interpretării inteligenței emoționale, estimării rolului acesteia în gestionarea emoțiilor proprii și ale celor cu care relaționăm. Cercetarea experimentală reflectă date actuale privind profilul inteligenței emoționale în funcție de nivelul de dezvoltare al celor cinci componente ale inteligenței emoționale evidențiate de R. Wood și H. Tolley. Rezultatele cercetării denotă că majoritatea subiecților își cunosc stările, preferințele, resursele și intuițiile, ca și efectele lor asupra comportamentului propriu și al celorlalți. În baza rezultatelor obținute au fost elaborate recomandări pentru dezvoltare a autoreglării, conștiinței de sine, motivației, empatiei, abilităților sociale.*

Cuvinte-cheie: *inteligență emoțională, conștientizare, autoreglare, empatie, motivație, abilități sociale.*